

“Het ontbreekt supermarkten nog aan overall-kennis”

Niemand kan er meer omheen: energiebesparing.

Supermarkten worden zich steeds bewuster van hun energieverbruik. Volgens Enrico de Nooij van RetailTechnics zijn supermarkten over het algemeen al goed op weg als het gaat om energiebesparing. “Er wordt goed gekeken hoe bij individuele grote energieverbruikers het verbruik omlaag kan, met name voor de grootste verbruikers binnen de supermarkt; de koel- en vriesinstallatie en de klimaatinstallaties.”

De energieprijzen stijgen - mede door de mondiale politieke ontwikkelingen - nog steeds ieder jaar. “Jaren geleden had energiebesparing nog geen hoge prioriteit, maar vandaag de dag kan men er niet meer omheen”, zegt Michiel Goofers, directeur bij Energie besparen doen wij zo!. “Ondernemers kijken steeds meer naar de wijze waarop wordt omgegaan met duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen, maar ook de consument vraagt om een duurzame winkel. Er zijn tegenwoordig zelfs bedrijven die met behulp van

web-gestuurde software het energieverbruik van hun filialen - zelfs op afdelingsniveau - monitoren en vergelijken.”

Hybride installatie

Als het gaat om de keuze voor de koel- en vriesinstallatie valt er volgens De Nooij nog een slag te maken. “Een koel- en vriesinstallatie die alleen werkt met een natuurlijk koudemiddel is niet zuiniger dan een hybride koel- en vriesinstallatie met warmtepompfunctie. Al wordt die suggestie wel gewekt bij de huidige EIA-regeling. Het gaat tenslotte om

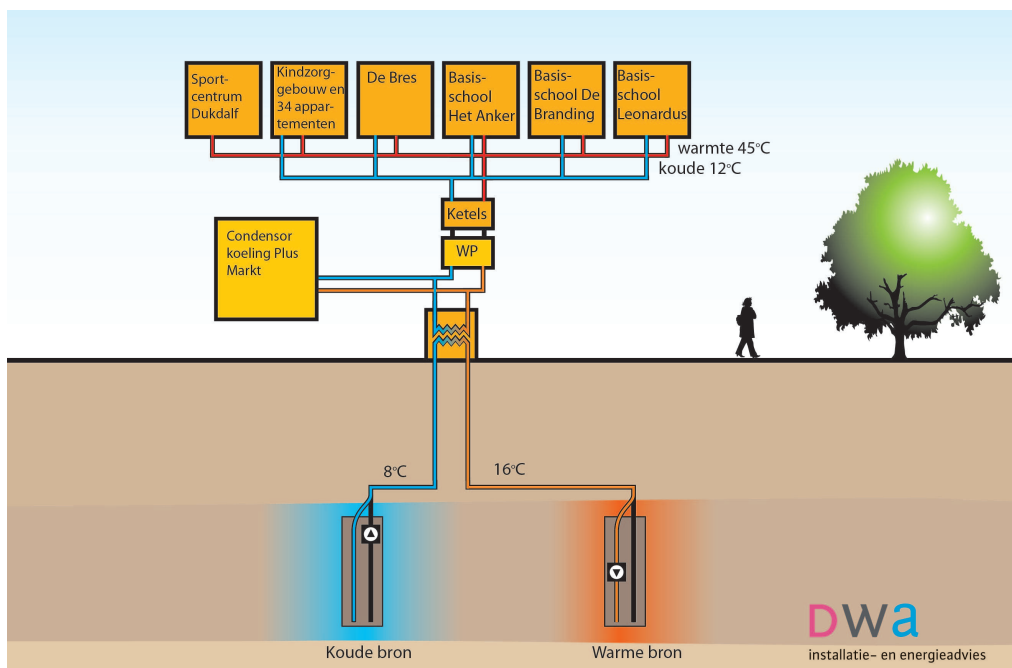
Belangrijk onderwerp

Duurzaamheid en energiebesparing worden door supermarkten en supermarktorganisaties vaak gezien als een belangrijk onderwerp. Op individueel niveau zijn echter wel duidelijk verschillen tussen de diverse supermarktketens waar te nemen. Soms zichtbaar voor de consument, met bijvoorbeeld dichte koelmeubelen en zuinigere verlichting. Soms onzichtbaar, zoals efficiëntere koelinstallaties. Supermarkten richten zich tegenwoordig ook vaker direct op de consument met diverse energiebesparende acties. Efficiëntere koelinstallaties op basis van natuurlijke koudemiddelen of hybride installaties, warmteterugwinning, afgesloten en betere koel- en vriesmeubelen, efficiëntere verlichting en betere ventilatie zijn de huidige trends.

de TEWI-waarde, dus niet alleen om de koudemiddelinhoud van een systeem. Het voordeel van een hybride installatie is dat deze ook in een bestaande situatie kan worden toegepast, wat voor een flinke kostenbesparing zorgt. Daarnaast wordt de warmtetoever in bijna alle gevallen ook door deze installatie geleverd en geregeld.” Er draaien op dit moment al meer dan veertig van

deze installaties.

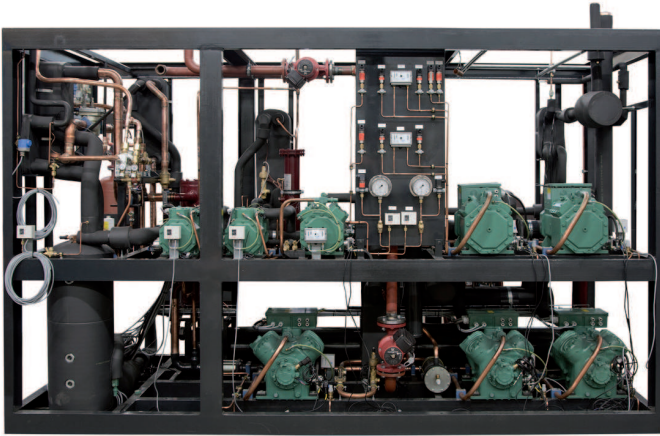
Ook wat betreft de afdekking van de koel- en vriesmeubelen is de komende jaren nog een slag te slaan, zo blijkt uit de woorden van Sandra Wegner, verkoop Benelux Remis GmbH. “Men kan ervan uitgaan dat tot nu toe zo'n 30% van de koelingen is afgedekt. Als de snelheid waarmee op dit moment wordt afgedekt, kan worden volgehouden, dan zullen over drie à vier jaar alle meubels zijn afgedekt.” Volgens haar bestaan er op internationaal vlak - met het oog op de toekomst - allerlei projecten om niet alleen een reductie van de energiekosten te bereiken, maar projecten die complete energiemanager van een supermarkt als doel hebben. “Een mooi voorbeeld is de energiemarkt van Kaiser's Tengelmann in het Duitse Mülheim.”

“Bij de PLUS in Brielle wordt de restwarmte - van 18°C - gebruikt voor verwarming van onder meer drie basisscholen en een zwembad”, zegt Peter Heijboer, adviseur bij DWA.

Koppelingen

DWA is een adviesbureau dat vaak betrokken is bij energiebesparingsprojecten als er koppelingen gemaakt moeten worden tussen diverse systemen en/of gebouwen. Zo is het bureau betrokken geweest bij de ontwikkeling van de energiezuinige supermarkt van Vomar in Heerhugowaard en de PLUS in Brielle. Peter Heijboer, adviseur bij DWA: “De condensor-

“Het voordeel van een hybride installatie is dat deze ook in een bestaande situatie kan worden toegepast”, zegt Enrico de Nooij van RetailTechnics.

► warmte van de koeling kan het beste zoveel mogelijk worden gebruikt voor verwarming van de supermarkt zelf door middel van vloer- en/of luchtverwarming. Met de restwarmte die vervolgens nog overblijft kunnen naastliggende gebouwen, zoals appartementen, worden verwarmd. Dit gebeurt bij de Vomar in Heerhugowaard, waar met de restwarmte het tapwater van omliggende woningen wordt verwarmd. Bij de PLUS in Brielle wordt de restwarmte - van 18°C - gebruikt voor verwarming van onder meer drie basisscholen en een zwembad. De condensatorwarmte die 's zomers bij de PLUS vrijkomt, wordt opgeslagen in een ondergrondse energieopslag. Hierdoor is deze warmte 's winters weer te benutten. Een warmtepomp brengt de temperatuur van de restwarmte omhoog naar circa 50°C". Bij Vomar wordt bovendien CO₂ gebruikt als koude-middel, wat de uitstoot van schadelijke stoffen vermindert. Bijkomend voordeel van CO₂ is dat de restwarmte gedeeltelijk op een hoog temperatuurniveau vrijkomt (70°C). Grote besparingsmogelijkheden zijn volgens Heijboer met name mogelijk bij de nieuwbouw van supermarkten. “Nieuwbouw biedt grote kansen om op zoek te gaan naar besparingsmogelijkheden en het gebruik van restwarmte. Wanneer de restwarmte niet direct in de supermarkt zelf wordt benut, kan het aan overige panden worden geleverd.”

Samenhang

De Nooij ziet nog veel uitdagingen en oplossingen ten aanzien van de samenhang tussen energieverbruikers in de supermarkt. “Die afstemming in samenhang is vaak niet aanwezig, iedere discipline (cv-installateur/koelinstallateur/aannemer) is druk met zijn eigen ding, met als gevolg een hoger totaalverbruik.” Als het aan RetailTechnics ligt, kunnen supermarkten dus nog veel energie besparen door te kiezen voor de juiste componenten en installatie en een optimale afstemming van de energiestromen en -gebruikers. Wat Goofers betreft moeten supermarkten met het oog op de toekomst beter inhaken op het gebrek aan onderscheidend vermogen van energiemaatschappijen. “De concurrentie tussen energieleveranciers is groot. Tegelijkertijd groeit bij deze maatschappijen het besef dat het onderlinge onderscheidend vermogen (zeer) klein is. Daarom gaan ze ver in het weggeven van incentives of kortingen om nieuwe (groepen) klanten binnen te halen. Supermarkten moeten daar meer op inspelen. Als de branche of brancheorganisatie met hen scherp onderhandelt over al dan niet collectieve energiecontracten, valt er nog heel wat te verdienen. Supermarkten kunnen dat combineren met substantiële besparingen op energieverbruikers als licht. Dan zijn ze goed bezig.”

Energiebesparende tips van RetailTechnics:

1. Energiebesparing begint bij de basis, namelijk: zorg voor minder verbruik.
2. Maak zoveel mogelijk gebruik van natuurlijke bronnen en energiestromen.
3. Hergebruik de restwarmte.
4. Monitor het gebruik.

Luchtgordijnen

“Energiebesparing is alles vandaag de dag”, zegt Martijn Koebrugge, hoofd marketing, communicatie en kennis bij Alklima Klimaatapparatuur (Importeur van Mitsubishi Electric in Nederland). “Wij zien bijvoorbeeld steeds meer projecten met duurzame systemen voor het binnenklimaat. The Wall XLstores in Utrecht zijn een mooi voorbeeld. We blijven echter ook realistisch; in een winkel moet het klimaat immers wel aangenaam zijn.” Luchtgordijnen spelen hierbinnen een belangrijke rol volgens Koebrugge. “Voor luchtgordijnen zijn tegenwoordig goede duurzame oplossingen met hoge rendementen verkrijgbaar die bijvoorbeeld vrijgekomen warmte uit andere ruimtes en systemen kunnen hergebruiken. Feit is alleen dat men nog weinig bekend is met duurzame luchtgordijnen. Er heerst nog een algemene wetenschap dat luchtgordijnen inefficiënte energieverlinders zijn en dat hoeft zeker niet meer het geval te zijn.”

Vakblad Supermarkt